

Čís. 14406.

Ked' bolo predateľovi dané povolenie k vyrúbaniu dreva, predaného na pni, v rozsahu nepomerne menšom než bolo v smluve predpokladané, môže kupiteľ odstúpiť od smluvy pre dodatočne nastalú nemožnosť plnenia.

(Rozh. z 28. V. 1935, Rv IV 643/33.)

Podľa tvrdenia žaloby kúpil žalobník od žalovaných drevo na pni a dal závdavok 6.000 Kč; pretože žalovaní smluvu nesplnili domáhal sa medzi iným vrátenia tohoto závdavku.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly, N a j v y š š í s ú d žalobe dotyčne vrátenia tohoto závdavku vyhovel z týchto d ô v o d o v:

Nesporné je:

1. že smluvou z 3. mája 1929 predali žalovaní žalobníkovi všetky buky, vhodné na výrobu pražcov, ktoré sú v lese žalovaných na ploche asi 65 kat. jutár a že pri uzavrení smluvy vyplatil žalobník žalovaným závdavok 6000 Kč.

2. že okresný úrad povolil rúbanie iba prebierkou na ploche 1.06 kat. jutra, ktoré povolenie na žiadosť žalovaných zmenil tak, že povolil na lesnej ploche 3.2 kat. jutár vybrať 1/3 stromov, pri čom zo získaného dreva môže byť 100 m³ užitkového dreva.

3. že z dreva získaného na ploche, na ktorej bolo rúbanie povolené, mohlo sa vyrobiť 500—600 kusov pražcov,

4. že vymanipulovanie dreva podľa smluvy mal si obstaráť žalobník vlastným nákladom.

Podľa srovnalej, spornou smluvou vyslovenej vôle strán bolo podstatnou náležitosťou smluvy, že žalobník bude môcť vyrúbať na ploche 65 kat. jutár vyrastlé buky, vhodné na zhotovenie pražcov. Nie je preto povinný žalobník zotrvať na smluve, keď má možnosť vyrúbať také buky len na malej časti smluvou určenej plochy a môže tak získať drevo na vvrobenie iba malej časti množstva pražcov, ktoré bolo predpokladané pri uzavrení smluvy a muselo mať podstatný vliv na odhodlanie žalobníka uzavrieť spornú kúpu pri cenách smluvou stanovených.

Mylný je preto právny názor odvolacieho súdu, že žalobník protiprávne odstúpil od smluvy.

Keď však žalobník právom odopiera zotrvať na smluve, ktorú žalovaní nemôžu splniť bez svojej viny, nastáva podľa platného práva in integrum restitutio, a musia žalovaní vrátiť žalobníkovi sumu, ktorú im na kúpnu cenu vopred vyplatil.

Na tomto základe bolo treba vyhovieť dovolacej žiadosti žalobníka a prisúdiť mu závdavok 6000 Kč.

Čís. 14417.

Osoba, hospodáriaca na zabranom lesnom majetku, je za neohlásenie predaju dreva štátnemu pozemkovému úradu podľa § 4 zák. č. 118/1920 Sb. z. a n. svojmu smluvníkovi tak zodpovedná ako za porušenie smluvy.

(Rozh. z 31. V. 1935, Rv IV 18/34.)

Žalobník, hospodáriaci na zabranom lesnom majetku, zaviazal sa dodať žalovaným firmám z týchto lesov 6000 m³ za 65 Kč za 1 m³. Zo smluveného množstva nedodal však 700 m³. Žalobou domáhal sa nedoplatku kúpnej ceny. Proti žalobe podaly žalované firmy vzájomnú žalobu, ktorou sa domáhali náhrady škody, ktorú utrpely tým, že žalobník časť dreva nedodal.

Súd prvej stolice žalobe vyhovel a vzájomnú žalobu zamietol.

Odvolaací súd vyslovil, že žalobná pohľadávka je po práve po výšku 27.970 Kč 64 h a vzájomá žalobná pohľadávka je po práve po výšku 30.230 Kč 07 h a odsúdil žalobníka na zaplatenie 2.259 Kč 43 h.

Najvyšší súd dovolacie žiadosti oboch strán zamietol. Dotyčne dovolacej žiadosti žalobníka uviedol medzi iným v dôvodoch svojho rozhodnutia:

Žalobník pred odvolacím súdom namietal, že nárok žalovaných na odškodné nie je po práve, lebo sa zakladá na neplatnej smluve, pretože ujednaný predaj dreva nebol ohlásený Štátnemu pozemkovému úradu podľa § 4 zák. č. 118/1920 Sb. z. a n. Je síce pravda, že táto okolnosť, potvrdená obvodovou úradovňou Štátneho pozemkového úradu, má podľa citovaného § v zápätí, že smluva má byť uznaná za neplatnú, žalobník sa však mylí, majúť za to, že je preto zbavený zodpovednosti za porušenia smluvných záväzkov.

Povinnosť ohlásiť smluvu podľa § 4 cit. zák. zaťažovala žalobníka, a keď ju zanedbal, ide o jeho zavinenie, ktoré následky ho postihujú práve tak ako akékoľvek iné porušenie smluvy v smysle obchodného zákona, to znamená, že je povinný nahradiť svojmu smluvníkovi škodu, a to škodu skutočnú a aj ušlý zisk (§ 272 obch. zák.); má preto žalovaná strana voči nemu ako strane vinnej na neplatnosti smluvy tie isté nároky ako by išlo o smluvu platnú.

Čís. 14429.

Dlžníkovu neschopnosť plniť splatné záväzky v smysle §§ 1 a 69 konk. por. treba posudzovať podľa všetkých okolností a treba usúdiť, že je tu, keď dlžník nemá platobných prostriedkov a nejde len o ich prechodný nedostatok.

(Rozh. zo 6. VI. 1935, R IV 181/35.)

Návrhu veriteľa na uvalenie konkurzu na majetok holičského majstra Štefana M. súd prvej stolice vyhovel, rekurzný súd ho zamietol z týchto dôvodov: K osvedčeniu neschopnosti platenia dlžníka nepostačuje, že veriteľ viedol pre svoju pohľadávku exekúciu bezúspešne, a to tým menej u živnostníka, kde základ schopnosti platenia nie je vo výnose majetku, ale v zárobku z práce. Navrhovateľ neosvedčil tedy ani neschopnosť platenia dlžníka a ani to, že neschopnosť platenia je trvalá. V dôsledku toho jeho návrh postráda náležitosti § 1 a § 69 konk. por., čo malo vzápätí, že návrh veriteľa bolo treba zamietnuť.

Najvyšší súd obnovil usnesenie súdu prvej stolice. Dôvody: